

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea de Vest din Timișoara
1.2. Facultatea	Litere, Istorie și Teologie
1.3. Departamentul	Studii Românești
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Masterat
1.6. Programul de studii / calificarea*	Teologie Ortodoxă și Misiune Creștină / Specialist în teologie ortodoxă și misiune creștină

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Teologie și cultură bisericească în epoca Sinoadelor Ecumenice.I						
2.2. Titularul activităților de curs	Conf. dr. Remus Mihai FERARU						
2.3. Titularul activităților de seminar	Conf. dr. Remus Mihai FERARU						
2.4. Anul de studii	II	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Ob.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp*					ore
Studiu după suport de curs, bibliografie și notițe					72
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate/pe teren					32
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					36
Examinări					2
Tutorat					2
Alte activități ...					
3.7. Total ore studiu individual	144				
3.8. Total ore pe semestru	200				
3.9. Număr de credite	8				

4. Precondiții (acolo unde e cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde e cazul)

5.1. de desfășurarea a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • Acces la internet / dispozitiv cu cameră video și microfon • Cursurile se vor desfășura online, prin platforma meet.google; • materiale și bibliografie vor fi accesibile prin google.classroom • Nu vor fi tolerate convorbirile telefonice în timpul cursului, nici părăsirea de către studenți a sesiunii/sălii de curs în vederea preluării apelurilor telefonice personale; • Nu va fi tolerată întârzierea studenților la curs și seminar/laborator.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> • Acces la internet / dispozitiv cu cameră video și microfon • Seminarele se vor desfășura online, prin platforma meet.google;

	<ul style="list-style-type: none"> • materiale și bibliografie vor fi accesibile prin google.classroom • Termenul predării lucrării de seminar este stabilit de titular de comun acord cu studenții. Nu se vor accepta cererile de amânare a seminarului decât pe motive întemeiate.
--	--

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • C.1 – cunoașterea și utilizarea noțiunilor și terminologiei specifice Teologiei Dogmatice. • C.2 – capacitatea de a enunța corect învățătura de credință a Bisericii.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • C.T.1 - Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, biblice, religios-morale și canonice. • C.T.2 - Implementarea tehnicilor de activitate misionară în echipă multidisciplinară, pe diverse paliere ierarhice, respectând principii de credință religioasă. • C.T.3 - Îndeplinirea de funcții administrative și sociale asociate organizării, gestionării și supervizării activităților pastoral-misionare.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	Obiectivul general al disciplinei îl constituie receptarea autentică și precisă a Tradiției dogmatice a Bisericii, precum și formarea unei conștiințe eclesiale, care implică disponibilitatea spre dialog intercreștin, în scopul prezentării tezaurului dogmatic și spiritual al Bisericii Ortodoxe.
7.2. Obiectivele specifice	<p>➤ Obiective de cunoaștere (O.c.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • O.c.1.1. să expună premisele și etapele elaborării și cristalizării dogmelor; • O.c.1.2. să descrie contextul religios al proclamării dogmelor în cadrul Sinoadelor Ecumenice; • O.c.1.3. să definească conceptele și principiile de bază ale istoriei dogmelor; • O.c.1.4. să explice relația dintre teologie și cultură. <p>➤ Obiective de abilitare (O.ab.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • O.ab.1.1. să demonstreze contribuția Părinților Bisericii la elaborarea sistemului dogmatic al Bisericii; • O.ab.1.2. să folosească în mod adecvat în comunicarea profesională terminologia specifică teologiei dogmatice; • O.ab.1.3. să argumenteze din punct de vedere dogmatic poziția Bisericii Ortodoxe față de învățăturile de credință formulate de catolici și protestanți; • O.ab.1.4. să-și susțină dogmele propriei Biserici în raport critic, apologetic și irenic cu alte învățături și ideologii. • O.ab.1.5. să interpreteze dogmele din perspectiva Sfintei Scripturi și a învățăturilor de credință formulate de către Sfinții Părinți ai Bisericii.

	<p>➤ Obiective atitudinale (O.at.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • O.at.1.1. să utilizeze resursele doctrinare în acțiuni concrete de mărturisire și popularizare a credinței. • O.at.1.2. să-și formeze o conștiință teologică, dogmatică și experimentală în înțelegerea eclesială a dogmelor.
--	---

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
<p>1. Introducere.</p> <p>1.1. Obiectivele cursului și încadrarea spațială și temporală a problematicii studiate; periodizare.</p> <p>1.2. Noțiunea de istorie a dogmelor, obiectul și limitele sale.</p> <p>1.3. Relația dintre teologie și cultură. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.) (2 ore)</p>	<p>- prelegerea</p> <p>- problematizarea</p>	<p>- Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 1.</p> <p>- Sinteza cursului via Google Classroom</p> <p>- Referințe:</p> <p>1. Bria Ion, (1999), <i>Tratat de teologie dogmatică și ecumenică</i>, București: România Creștină, pp. 11-17.</p> <p>2. Sesboüé, Bernard, Wolinski, Joseph, (1994), <i>Histoire des dogmes. Le Dieu du salut</i>, vol. I, Paris: Desclée, pp. 6-20.</p> <p>3. Tixeront, Joseph, (1924), <i>Histoire des dogmes dans L'Antiquité Chrétienne</i>, vol. I, Paris, pp. 1-7.</p>
<p>2. Teologia anteniceeană</p> <p>2.1. Mărturisirea credinței în primele trei veacuri creștine.</p> <p>2.2. Nașterea și istoria Simbolurilor de credință în Biserica primelor trei veacuri creștine.</p> <p>2.3. Sfânta Treime între credință și dogmă.</p> <p>2.4. Premisele elaborării dogmei Sfintei Treimi.</p> <p>2.4.1. Sensul termenilor de <i>ousia</i>, <i>hypostasis</i>, <i>prosopon</i> și <i>persona</i>.</p> <p>2.4.2. Elaborarea formulei trinitare în secolele II-III (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.5.) (4 ore)</p>	<p>- prelegerea</p> <p>- problematizarea</p> <p>- conversația</p>	<p>- Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 1.</p> <p>- Sinteza cursului via Google Classroom</p> <p>- Referințe:</p> <p>1. Sesboüé, Bernard, Wolinski, Joseph, (1994), <i>Histoire des dogmes. Le Dieu du salut</i>, vol. I, Paris: Desclée, pp. 77-94.</p> <p>2. Feraru, Remus Mihai, „Ființă și Substanță, Ipostas și Persoană: considerații cu privire la elaborarea și cristalizarea terminologiei trinitare în secolele II-IV” în <i>Revista Teologică</i>, XXV (97), 2015, nr. 3, pp. 5-18.</p> <p>3. Feraru, Remus Mihai, „Crezul Niceo-Constantinopolitan: origine, dezvoltare și semnificație”, în Alin Tat, Gilda Vâlcă, Ciprian Vâlcă (ed.), <i>Sensul lucrurilor</i>, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2012, pp. 31-63.</p>
<p>3. Disputele teologice premergătoare primului sinod ecumenic de la Niceea (325). Erezia ariană.</p> <p>3.1. Personalitatea lui Arie și originea arianismului.</p> <p>3.2. Învățătura lui Arie: o convingere hristologică.</p> <p>3.3. Disputa dintre Arie și episcopul Alexandru al Alexandriei.</p> <p>3.4. Convocarea și reunirea sinodului de la Niceea (325) (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.) (2 ore)</p>	<p>- prelegerea</p> <p>- problematizarea</p> <p>- conversația</p>	<p>- Sinteza cursului via Google Classroom</p> <p>- Referințe:</p> <p>1. Rămureanu, Pr. Prof. Ioan, „Sinodul I Ecumenic de la Niceea de la 325. Condamnarea ereziei lui Arie. Simbolul niceean”, în <i>Studii Teologice</i>, nr. 1-2, 1977, pp. 15-61.</p> <p>2. Chifăr, Nicolae, (2000) <i>Istoria creștinismului</i>, Vol. II, Editura Trinitas, Iași, pp. 11-46.</p> <p>3. Nacu, Pr. Dr. Pompiliu (2010), <i>Ereziile primelor opt veacuri creștine și dăinuirea lor la începutul mileniului trei</i>, Galați: Ed. Partener, pp. 181-183.</p>
<p>4. Dumnezeu și Fiul și dezbaterile teologice de la primul Sinod Ecumenic de la Niceea.</p>	<p>- prelegerea</p> <p>- problematizarea</p> <p>- conversația</p>	<p>- Sinteza cursului via Google Classroom</p> <p>- Referințe:</p> <p>1. Pr. Șelaru, Sorin (coord.), (2018), <i>Hotărârile</i></p>

<p>4.1. Structura, geneza și autorii Simbolului niceean.</p> <p>4.2. Conținutul doctrinar al Crezului niceean.</p> <p>4.3. Dezbaterele în jurul conceptului de <i>homoousios</i>. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.; O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.5.) (2 ore)</p>		<p><i>dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice</i>, București: Ed. Basilica, pp. 21-66.</p> <p>2. Benga, Conf. dr. Daniel (2013), <i>Cred, Mărturisesc și Aștept Viața Veșnică. O istorie teologică a Simbolului Niceo-Constantinopolitan</i>, București: Ed. Basilica.</p>
<p>5. Dispute teologice, formule de credință și sinoade între 325 și 381.</p> <p>5.1. Desfășurarea crizei ariene.</p> <p>5.2. Triumful arianismului (337-361).</p> <p>5.3. Ultimele rezistențe ale arianismului și reafirmarea credinței niceene (361-385). (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.) (2 ore)</p>	<p>- prelegerea</p> <p>- problematizarea</p> <p>- conversația</p>	<p>- Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 6.</p> <p>- Sinteza cursului via Google Classroom</p> <p>- Referințe:</p> <p>1. Pr. Chifăr, Nicolae, (2000) <i>Istoria creștinismului</i>, Vol. II, Editura Trinitas, Iași, pp. 11-46.</p> <p>2. Rămureanu, Pr. Prof. Dr. Ioan, Sesan, Pr. Prof. dr. Milan, Bodogae, Pr. Prof. Dr. Teodor, <i>Istoria Bisericească Universală</i>, vol. I, București: Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1987.</p> <p>3. Rămureanu, Prof. Dr. Ioan, „Lupta Ortodoxiei contra arianismului, de la Sinodul I Ecumenic până la moartea lui Arie”, în <i>Studii Teologice</i>, XIII (1961), nr. 1-2, pp. 13-31.</p>
<p>6. Restaurarea niceeană și Sinodul al II-lea Ecumenic de la Constantinopol (381).</p> <p>6.1. Contextul politic și religios premergător convocării Sinodului al II-lea Ecumenic.</p> <p>6.2. Originea, dezvoltarea și emergența ereziilor pnevmatomahe.</p> <p>6.2.1. Arianismul radical a lui Aetius și Eunomius.</p> <p>6.2.2. Tropicii egipteni.</p> <p>6.2.3. Pnevmatomahii din Orient. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.) (2 ore)</p>	<p>- prelegerea</p> <p>- problematizarea</p> <p>- conversația</p>	<p>- Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 7.</p> <p>- Sinteza cursului via Google Classroom</p> <p>- Referințe:</p> <p>1. Ioniță, Pr. Prof. Dr. Viorel, (2019), <i>Istoria Bisericească Universală I</i>, București: Ed. Basilica.</p> <p>2. Sesboüé, Bernard, Wolinski, Joseph, (1994), <i>Histoire des dogmes. Le Dieu du salut</i>, vol. I, Paris: Desclée, pp. 262-264.</p>
<p>7. Dumnezeirea Sfântului Duh și Sinodul al II-lea Ecumenic de la Constantinopol (381).</p> <p>7.1. Structura, geneza și autorii Crezului niceo-constantinopolitan.</p> <p>7.2. Teologia Crezului din 381 în comparație cu definiția de credință din 325. Omisiuni și adăugiri.</p> <p>7.3. Articolul pnevmatologic. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.5.) (2 ore)</p>	<p>- prelegerea</p> <p>- problematizarea</p> <p>- conversația</p>	<p>- Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 7.</p> <p>- Sinteza cursului via Google Classroom</p> <p>- Referințe:</p> <p>1. Benga, Conf. dr. Daniel (2013), <i>Cred, Mărturisesc și Aștept Viața Veșnică. O istorie teologică a Simbolului Niceo-Constantinopolitan</i>, București: Ed. Basilica.</p> <p>2. Pr. Șelaru, Sorin (coord.), (2018), <i>Hotărârile dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice</i>, București: Ed. Basilica, pp. 67-113.</p> <p>3. Pr. Prof. Ioan Rămureanu, „Sinodul al II-lea Ecumenic de la Constantinopol (381). Învățătura despre Sfântul Duh și Biserică. Simbolul Constantinopolitan”, în <i>Studii Teologice</i>, nr. 5-6, 1969, pp. 327-386.</p>
<p>8. Elaborarea și cristalizarea deplină a</p>	<p>- prelegerea</p>	<p>- Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii</p>

<p>formulei trinitare între anii 325 și 553.</p> <p>8.1. Demersuri pentru elaborarea formulei trinitare în Răsărit și Apus între anii 325 și 382 d. Hr..</p> <p>8.2. Cristalizarea și definitivarea formulei trinitare: de la formula de credință din 382 până la Sinodul al V-lea Ecumenic (553). (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.2.) (2 ore)</p>	<p>- problematizarea</p> <p>- conversația</p>	<p>obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 8.</p> <p>- Sinteza cursului via Google Classroom</p> <p>Referințe:</p> <p>1. Feraru, Remus Mihai, „Ființă și Substanță, Ipostas și Persoană: considerații cu privire la elaborarea și cristalizarea terminologiei trinitare în secolele II-IV” în <i>Revista Teologică</i>, XXV (97), 2015, nr. 3, pp. 5-18.</p> <p>2. Sesboué, Bernard, Wolinski, Joseph, (1994), <i>Histoire des dogmes. Le Dieu du salut</i>, vol. I, Paris: Desclée, pp. 290-303.</p>
<p>9. Disputele hristologice premergătoare Sinodului al III-lea Ecumenic de la Efes.</p> <p>9.1. Erezia nestoriană.</p> <p>9.2. Reacția Sf. Chiril al Alexandriei împotriva nestorianismului. Polemica dintre Chiril al Alexandriei și Nestorie</p> <p>9.3. Hristologia Sf. Chiril al Alexandriei.</p> <p>9.4. Sf. Ioan Casian și nestorianismul. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.5.) (2 ore)</p>	<p>- prelegerea</p> <p>- problematizarea</p> <p>- conversația</p>	<p>- Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 10.</p> <p>- Sinteza cursului via Google Classroom</p> <p>- Referințe:</p> <p>1. Coman, Pr. Prof. Ioan G., „Și Cuvântul Trup S-a Făcut”. <i>Hristologie și mariologie patristică</i>, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1993.</p> <p>2. Pr. Șelaru, Sorin (coord.), (2018), <i>Hotărârile dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice</i>, București: Ed. Basilica, pp. 131-155.</p> <p>3. Sevcicu Timotei, (1973) <i>Doctrina hristologică a Sfântului Chiril al Alexandriei</i>, Timișoara.</p>
<p>10. Dezbaterile teologice de la Sinodul al III-lea Ecumenic de la Efes (431) și formula de unire din 433.</p> <p>10.1. Convocarea și reunirea Sinodului al III-lea Ecumenic.</p> <p>10.2. Definiția dogmatică a Sinodului al III-lea Ecumenic.</p> <p>10.3. Simbolul de unire din 433. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.5.) (2 ore)</p>	<p>- prelegerea</p> <p>- problematizarea</p> <p>- conversația</p>	<p>- Sinteza cursului via Google Classroom</p> <p>- Referințe:</p> <p>1. Ioniță, Pr. Prof. Dr. Viorel, (2019), <i>Istoria Bisericească Universală I</i>, București : Ed. Basilica, pp. 428-437.</p> <p>2. Pr. Șelaru, Sorin (coord.), (2018), <i>Hotărârile dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice</i>, București: Ed. Basilica, pp. 131-155.</p> <p>3. Buda, Daniel, „Formula de concordie din anul 433”, în <i>Revista Teologică</i>, nr. 4, 2003, pp. 62-75.</p>
<p>11. Erezia monofizită și Sinodul al IV-lea Ecumenic de la Calcedon (451).</p> <p>11.1. Erezia monofizită. Eutihie și sinodul endemic din 448.</p> <p>11.2. Demascarea și combaterea monofizismului de către Teodoret de Cyr. Hristologia lui Teodoret de Cyr.</p> <p>11.3. Tomosul de credință al papei Leon I adresat episcopului Favian al Constantinopolului.</p> <p>11.4. Sinodul „tălăresc” de la Efes. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.) (2 ore)</p>	<p>- prelegerea</p> <p>- problematizarea</p> <p>- conversația</p>	<p>- Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 10.</p> <p>- Sinteza cursului via Google Classroom</p> <p>- Referințe:</p> <p>1. Ioniță, Pr. Prof. Dr. Viorel, (2019), <i>Istoria Bisericească Universală I</i>, București : Ed. Basilica, pp. 438-445.</p> <p>2. Pr. Șelaru, Sorin (coord.), (2018), <i>Hotărârile dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice</i>, București: Ed. Basilica, pp. 283-353.</p> <p>3. Coman, Pr. Prof. Ioan G., „Și Cuvântul Trup S-a Făcut”. <i>Hristologie și mariologie patristică</i>, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1993, pp. 198-208.</p>
<p>12. Dezbaterile teologice de la Sinodul al IV-lea Ecumenic de la Calcedon (451).</p> <p>12.1. Convocarea și reunirea Sinodului al IV-lea Ecumenic</p> <p>12.2. Definiția dogmatică a Sinodului</p>	<p>- prelegerea</p> <p>- problematizarea</p> <p>- conversația</p>	<p>- Sinteza cursului via Google Classroom</p> <p>- Referințe:</p> <p>1. Ioniță, Pr. Prof. Dr. Viorel, (2019), <i>Istoria Bisericească Universală I</i>, București : Ed. Basilica, pp. 445-452.</p> <p>2. Pr. Șelaru, Sorin (coord.), (2018), <i>Hotărârile</i></p>

al IV-lea Ecumenic. 12.3. Receptarea Sinodului al IV-lea Ecumenic. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.5.) (2 ore)		<i>dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice</i> , București: Ed. Basilica, pp. 283-353.
13. Învățământul, literatura și arta creștină în secolele IV-V. 13.1. Cele trei grade ale învățământului. 13.2. Principalele centre de învățământ. 13.3. Trăsăturile literaturii creștine din secolele IV-V. 13.4. Artă creștină în secolele IV-V: arhitectura bisericească, pictura, mozaicul. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.c.1.4.; O.ab.1.1.) (2 ore).	- prelegerea - problematizarea - conversația	- Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 12. - Sinteză cursului via Google Classroom - Referințe: 1. Morisson, Cécile (coord.), <i>Le Monde Byzantin</i> , vol. I: <i>L'Empire romain d'Orient (330-641)</i> , Presses Universitaires de France, Paris, 2004, pp. 260-266. 2. Moreschini, Claudio, Norelli, Enrico, (2004), <i>Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine</i> , II/1: De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu, Iași : Ed. Polirom, pp. 20-34. 3. Vlăsceanu Mihaela, (2017), <i>Istoria și teoria artei</i> , vol. I, Timișoara: Ed. Universității de Vest, pp. 13-31.
Bibliografie Ediții Scripturistice: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Biblia sau Sfânta Scriptură</i>, Societatea Biblică Interconfesională din România, București, 1988. • <i>Biblia sau Sfânta Scriptură</i>, Tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Daniel – Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2011. Resurse patristice: <ul style="list-style-type: none"> • Leon cel Mare, „Scrisoarea lui Leon, episcopul Romei, către Flavian, episcopul Constantinopolului, despre Eutihie”, în Sorin Șelaru (coord.), <i>Hotărârile dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice</i>, Ed. Basilica, București, 2018, pp. 330-353. • Pelikan, Jaroslav, Hotchkiss, Valerie, <i>Creeds and Confessions of Faith in the Christian Tradition</i>, vol. I, Yale University Press, New Haven and London, 2003. • Sf. Chiril al Alexandriei, „Scrisoarea a treia a Sfântului Chiril către Nestorie”, în Sorin Șelaru, (coord.), <i>Hotărârile dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice</i>, Ed. Basilica, București, 2018, pp. 193-235. • Sf. Chiril al Alexandriei, „Scrisoarea de împăcare a lui Chiril către Ioan al Antiohiei”, în Sorin Șelaru (coord.), <i>Hotărârile dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice</i>, Ed. Basilica, București, 2018, pp. 243-265. • Șelaru, Sorin (coord.), <i>Hotărârile dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice</i>, Ed. Basilica, București, 2018. Lucrări de referință, comentarii, studii: <ul style="list-style-type: none"> • Benga, Conf. dr. Daniel, <i>Cred, Mărturisesc și Aștept Viața Veșnică. O istorie teologică a Simbolului Niceo-Constantinopolitan</i>, Ed. Basilica, București, 2013. • Bria Ion, <i>Tratat de teologie dogmatică și ecumenică</i>, Ed. România Creștină, București, 1999. • Buda, Daniel, „Formula de concordie din anul 433”, în <i>Revista Teologică</i>, nr. 4, 2003, pp. 62-75. • Caraza, Diac. Dr. Ioan, <i>Hristologia Sinodului IV Ecumenic de la Calcedon în preocupările teologilor romano-catolici și protestanți din vremea noastră și punctul de vedere ortodox</i>, Editura Episcopiei Sloboziei și Călărașului, 2000. • Chifăr, Nicolae, <i>Istoria creștinismului</i>, Vol. II, Editura Trinitas, Iași, 2000. • Coman, Pr. Prof. Ioan G., „Și Cuvântul Trup S-a Făcut”. <i>Hristologie și mariologie patristică</i>, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1993. • Feraru, Remus Mihai, „Crezul Niceo-Constantinopolitan: origine, dezvoltare și semnificație”, în Alin Tat, Gilda Vălcan, Ciprian Vălcan (ed.), <i>Sensul lucrurilor</i>, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2012, pp. 31-63. • Feraru, Remus Mihai, „Ființă și Substanță, Ipostas și Persoană: considerații cu privire la elaborarea și 		

- cristalizarea terminologiei trinitare în secolele II-IV” în *Revista Teologică*, XXV (97), 2015, nr. 3, pp. 5-18.
- Ioniță, Pr. Prof. Dr. Viorel, *Istoria Bisericească Universală I*, Ed. Basilica, București, 2019.
 - Moreschini, Claudio, Norelli, Enrico, *Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine*, II/1: De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu, Ed. Polirom, Iași, 2004.
 - Morisson, Cécile (coord.), *Le Monde Byzantin*, vol. I: *L'Empire romain d'Orient (330-641)*, Presses Universitaires de France, Paris, 2004.
 - Nacu, Pr. Dr. Pompiliu, *Ereziile primelor opt veacuri creștine și dănuirea lor la începutul mileniului trei*, Ed. Partener, Galați, 2010.
 - Pr. Prof. Ioan Rămureanu, „Sinodul al II-lea Ecumenic de la Constantinopol (381). Învățătura despre Sfântul Duh și Biserică. Simbolul Constantinopolitan”, în *Studii Teologice*, nr. 5-6, 1969, pp. 327-386.
 - Rămureanu, Pr. Prof. Dr. Ioan, Sesan, Pr. Prof. dr. Milan, Bodogae, Pr. Prof. Dr. Teodor, *Istoria Bisericească Universală*, vol. I, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987.
 - Rămureanu, Pr. Prof. Ioan, „Sinodul I Ecumenic de la Niceea de la 325. Condamnarea ereziei lui Arie. Simbolul niceean”, în *Studii Teologice*, nr. 1-2, 1977, pp. 15-61.
 - Rămureanu, Prof. Dr. Ioan, „Lupta Ortodoxiei contra arianismului, de la Sinodul I Ecumenic până la moartea lui Arie”, în *Studii Teologice*, XIII (1961), nr. 1-2, pp. 13-31.
 - Sesboüé, Bernard, Wolinski, Joseph, *Histoire des dogmes. Le Dieu du salut*, vol. I, Desclée, Paris, 1994.
 - Sevcicu Timotei, (1973) *Doctrina hristologică a Sfântului Chiril al Alexandriei*, Timișoara.
 - Stăniloae, Pr. Prof. Dr. Dumitru, *Definiția dogmatică de la Calcedon*, în „Ortodoxia”, nr. 2-3, 1951, p. 295-440.
 - Șelaru, Sorin (coord.), *Hotărârile dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice*, Ed. Basilica, București, 2018.
 - Tenace, Michelina, *Creștinismul bizantin. Istorie, teologie, tradiții monastice*, traducere din italiană de Al. Cistelecan, Ed. Cartier, București, 2005.
 - Tixeront, Joseph, *Histoire des dogmes dans L'Antiquité Chrétienne*, vol. I, Paris, 1924.
 - Vlăsceanu Mihaela, *Istoria și teoria artei*, vol. I, Ed. Universității de Vest, Timișoara, 2017.

8.2. Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
<p>1. Considerații preliminare.</p> <p>1.1. Izvoare și metode de cercetare utilizate.</p> <p>1.2. Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție; raportul dintre Biblie și Tradiție.</p> <p>1.3. Tradiția patristică greacă. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.) (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. - dezbaterea 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 1. - Sinteza cursului via Google Classroom - Referințe: 1. Bria Ion, (1999), <i>Tratat de teologie dogmatică și ecumenică</i>, București: România Creștină, pp. 11-17. 2. Sesboüé, Bernard, Wolinski, Joseph, (1994), <i>Histoire des dogmes. Le Dieu du salut</i>, vol. I, Paris: Desclée, pp. 6-20. 3. Tixeront, Joseph, (1924), <i>Histoire des dogmes dans L'Antiquité Chrétienne</i>, vol. I, Paris, pp. 1-7.
<p>2. Creștinismul și <i>paideia</i> greacă în secolele I-IV d. Hr.</p> <p>2.1. Creștinismul și cultura clasică.</p> <p>2.2. Creștinismul și educația clasică: atitudinea Părinților Bisericii față de educația clasică. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.) (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. - dezbaterea 	<ul style="list-style-type: none"> - Seminarul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 3. - Referințe: 1. Feraru, Remus Mihai, „Atitudinea Sfinților Părinți ai Bisericii față de educația clasică (secolele I-IV d. Hr.)”, în Iosif Cheie-Pantea, Alexandru Ruja, Mirela Borchin (ed.), <i>In Magistri honorem G. I. Tohăneanu</i>, Ed. Universității de Vest, Timișoara, 2005, pp. 303-318. 2. Feraru, Remus Mihai, „Sfântul Ioan Gură de Aur și cultura clasică”, în Daniel Lemeni (ed.)

		<p>„Tuturor toate m-am făcut”: Sfântul Ioan Gură de Aur și puterea pastorală a teologiei, Ed. Astra Museum, Sibiu / Ed. Partoș, Timișoara, 2015, pp. 169-186.</p> <p>3. Marrou, Henri I., (1997), <i>Istoria educației în antichitate</i>, vol. II, traducere de Stella Petecel, București: Ed. Meridiane.</p>
<p>3. Învățământul și literatura creștină în epoca Bisericii primare.</p> <p>3.1. Învățământul creștin și instituțiile sale: începuturile învățământului creștin; școlile catehetice; școlile superioare de teologie; școlile monastice.</p> <p>3.2. Apariția și dezvoltarea genurilor literare creștine.</p> <p>3.3. Literatura teologică. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.) (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente seminarului nr. 2. - Referințe: <ul style="list-style-type: none"> 1. Marrou, Henri I., (1997), <i>Istoria educației în antichitate</i>, vol. II, traducere de Stella Petecel, București: Ed. Meridiane. 2. Marțian, Nicoleta Simona, (2007) <i>Învățământ laic și învățământ creștin în Imperiul Roman în secolele I-III</i>, Târgu Lăpuș: Ed. Galaxia Gutenberg. 3. Moreschini, Claudio, Norelli, Enrico, (2004), <i>Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine</i>, II/1: De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu, Iași : Ed. Polirom, pp. 20-34.
<p>4. Hristologia Părinților ortodocși ai secolului al IV-lea.</p> <p>4.1. Arienii și Eustațiu al Antiohiei (†336).</p> <p>4.2. Hristologia Sfântului Atanasie cel Mare.</p> <p>4.3. Apollinarie din Laodicea și „apollinarismul”.</p> <p>4.4. Reacția ortodoxă împotriva apollinarismului. Hristologia Părinților cappadocieni. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.) (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. - dezbaterile 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 7. - Sinteza cursului via Google Classroom - Referințe: <ul style="list-style-type: none"> 1. Kelly, J. N. D., <i>Initiation à la doctrine des Pères de l'Église</i>, traduit de l'anglais par C. Tunmer, O. P., Les Éditions du Cerf, Paris, 1968. 2. Coman, Pr. Prof. Ioan G., „Și Cuvântul Trup S-a Făcut”. <i>Hristologie și mariologie patristică</i>, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1993, pp. 43-58. 3. Dumitrașcu, Dr. Nicu, (1999), <i>Hristologia Sfântului Atanasie cel Mare în contextul în contextul controverselor ariene și post-ariene</i>, Cluj-Napoca: Ed. Napoca Star.
<p>5. Soteriologia și antropologia Sfântului Atanasie cel Mare. (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. - dezbaterile 	<ul style="list-style-type: none"> - Referințe: <ul style="list-style-type: none"> 1. Toma, Lucian Ștefan (2011), <i>Învățătura despre mântuire</i> la Sf. Atanasie cel Mare și Anselm de Canterbury, Sibiu: Ed. Andreiana. 2. Voicu, Constantin (Arhid. Prof. Dr.), (2009) <i>Patrologie</i>, vol. II, București: Editura Basilica a Patriarhiei Române.
<p>6. Dezbateri teologice între 325 și 381. Conflicte hristologice și pnevmatologice post-niceene.</p> <p>6.1. Atanasie cel Mare, apărător al Niceei.</p> <p>6.2. Sf. Ilarie din Pictavium, susținător al teologiei niceene.</p> <p>6.3. Partida proniceeană și Sf. Atanasie cel Mare.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. - dezbaterile 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 5. - Sinteza cursului via Google Classroom - Referințe: <ul style="list-style-type: none"> 1. Constantin Voicu, „Problema <i>ὁμοούσιος</i> la Sfântul Atanasie cel Mare”, în <i>Mitropolia Olteniei</i>, XVI, (1963), nr. 1-2, pp. 3-20. 2. Kelly, J. N. D., <i>Initiation à la doctrine des Pères de l'Église</i>, traduit de l'anglais par C.

6.4. Teologia partidei antiniceene. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.) (4 ore)		Tunmer, O. P., <i>Les Éditeurs du Cerf</i> , Paris, 1968. 3. Dumitrașcu, Dr. Nicu, (1999), <i>Hristologia Sfântului Atanasie cel Mare în contextul în contextul controverselor ariene și post-ariene</i> , Cluj-Napoca: Ed. Napoca Star. 4. Henne Philippe, (2006), <i>Introduction à Hilaire de Poitiers suivie d'une anthologie</i> , Paris: Les Éditions du Cerf.
7. Argumentele majore în favoarea dumnezeirii Duhului Sfânt. 7.1. Disputa doctrinară a Sf. Atanasie cel Mare cu ereticii pnevmatomași (tropicii). 7.2. Învățătura pnevmatologică a Sf. Vasile cel Mare. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.5.) (2 ore)	- conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. - dezbateră	- Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursurilor nr. 6 și 7. - Sinteza cursului via Google Classroom - Referințe: 1. 2. Sesboüé, Bernard, Wolinski, Joseph, (1994), <i>Histoire des dogmes. Le Dieu du salut</i> , vol. I, Paris: Desclée, pp. 265-267. 2. Ferent Pr. lect. dr. Iosif, „Pnevmatologia Sfântului Vasile cel Mare după scrierea „Contra lui Eunomie””, în <i>Revista Teologică</i> , Sibiu, nr. 4, 1998, pp. 55-72.
8. Taina Treimii la Părinții cappadocieni: reflexie speculativă și elaborarea limbajului. 8.1. Învățătura trinitară în gândirea Sfântului Vasile cel Mare. 8.2. Concepția despre Sfânta Treime a Sfântului Grigorie de Nazianz. 8.3. Dumnezeu-Treime după Sfântul Grigorie de Nyssa. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.5.) (4 ore)	- conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. - dezbateră	- Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 8. - Sinteza cursului via Google Classroom - Referințe: 1. Popescu, Pr. prof. dr., Ion, „Învățătura Sfinților Trei Ierarhi despre Sfânta Treime” în <i>Mitropolia Olteniei</i> , Anul LXVI (781-784), Nr. 1-4, ianuarie-aprilie 2014. 2. Larchet, Jean-Claude, <i>Persoană și natură. Sfânta Treime-Hristos-Omul</i> , Editura Basilica a Patriarhiei Române, București, 2013. 3. Stăniloae, Pr. prof. dr., Dumitru, <i>Sfânta Treime sau la început a fost iubirea</i> , Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2005.
9. Antropologia Sfinților Părinți Cappadocieni. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.) (2 ore)	- conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. - dezbateră	- Referințe: 1. Telea, Marius, <i>Antropologia Sfinților Părinți Cappadocieni</i> , Ed. Emia, Deva, 2015.
10. Hristologia prenestoriană a școlii din Antiohia în secolul al IV-lea. 10.1. Hristologia lui Diodor din Tars. 10.2. Hristologia lui Teodor din Mopsuestia. 10.3. Două doctrine hristologice în tensiune cea a școlii din Alexandria și cea a școlii din Antiohia. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.) (2 ore)	- conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. - dezbateră	- Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 9. - Sinteza cursului via Google Classroom - Referințe: 1. Buda, Daniel, <i>Hristologia antiohiană de la Sfântul Eustațiu al Antiohiei până la Nestorie</i> , Sibiu, 2004. 2. Sesboüé, Bernard, Wolinski, Joseph, (1994), <i>Histoire des dogmes. Le Dieu du salut</i> , vol. I, Paris: Desclée, pp. 360-371.
11. Doctrina soteriologică a Sfinților	- conversația	1. Ioja, Pr. Prof. dr. Cristinel, <i>Cosmologie și</i>

Părinți Cappadocieni. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.5.) (2 ore)	- studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. - dezbaterea	soteriologie în gândirea Părinților Răsăriteni, Editura Universității "Aurel Vlaicu", Arad, 2008.
12. Învățământul, literatura și arta creștină în secolele IV-VI. 12.1. Universitatea din Constantinopol. 12.2. Genurile literare creștine: retorica, literatura istorică și biografică (cronica universală, istoria bisericească), hagiografia. 12.3. Basilica „Sfântul Petru” din Roma și catedrala „Sfânta Sofia” din Constantinopol – studii de caz. 12.4. Artă mozaicului: mausoleul Gallei Placidia din Ravenna; bazilica San Apollinare Nuovo și bazilica San Vitale din Ravenna – studii de caz. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.) (2 ore)	- conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. - dezbaterea	Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 13. - Sinteză cursului via Google Classroom. - Referințe: 1. Morrisson, Cécile (coord.), <i>Le Monde Byzantin</i> , vol. I: <i>L'Empire romain d'Orient (330-641)</i> , Presses Universitaires de France, Paris, 2004. 2. Moreschini, Claudio, Norelli, Enrico, (2004), <i>Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine</i> , II/1: De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu, Iași : Ed. Polirom, pp. 20-34. 3. Vlăsceanu Mihaela, (2017), <i>Istoria și teoria artei</i> , vol. I, Timișoara: Ed. Universității de Vest, pp. 13-31.

Bibliografie

Ediții Scripturistice:

- *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Societatea Biblică Interconfesională din România, București, 1988.
- *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Daniel – Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2011.

Resurse patristice:

- Colecția „Părinți și Scriitori Bisericești”, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, serie veche, București, (serie veche), (1979-).
- Colecția „Părinți și Scriitori Bisericești”, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, serie veche, București, (serie nouă), (2009-).
- Didim din Alexandria, *Despre Duhul Sfânt*, traducere, studiu introductiv și note de Preot Vasile Răducă, Editura Sophia, București, 2001.
- Migne, Jacques-Paul, *Patrologiae cursus completus, series graeca*, éd. J.-P. Migne, t. 1-161, Paris, 1857-1866.
- Sf. Atanasie cel Mare, *Scrieri partea a doua*, în „PSB”, vol. 16, traducere, introducere și note de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1988.
- Sf. Atanasie cel Mare, *Scrieri partea I*, în „PSB”, vol. 15, traducere, introducere și note de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987.
- Sf. Grigorie de Nazianz, *Cele cinci cuvântări teologice*, traducere, introducere și note de Preot Profesor Dumitru Stăniloae, Editura Anastasia, 1993.
- Sf. Grigorie de Nyssa, *Scrieri partea întâi*, în „PSB”, vol. 29, traducere, introducere și note de Preot Profesor Dumitru Stăniloae și Preot Ioan Buga, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1982.
- Sf. Grigorie de Nyssa, *Scrieri partea a doua*, în „PSB”, vol. 30, traducere, introducere și note de Preot Profesor Teodor Bodogae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1998.
- Sf. Vasile cel Mare, *Contra lui Eunomiu*, traducere de Dionisie (Policarp) Părvuloiu, în volumul „Părinții Capadocieni”, Editura Fundației Academice „Axis”, București, 2009.
- Sf. Vasile cel Mare, *Împotriva lui Eunomiu. Expunere a credinței niceene*, traducere de Ieromonah

Lavrentie Carp, Editura Crigarux, Piatra-Neamț, 2007.

- Sf. Vasile cel Mare, *Scrisori partea a treia*, în „PSB”, vol. 12, traducere, introducere și note de Preot Profesor Constantin Cornișescu și Preot Profesor Teodor Bodogae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1988.
- Sf. Vasile cel Mare, *Scrisori partea întâi*, în „PSB”, vol. 17, traducere, introducere și note de Preot Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1986.

Lucrări de referință, comentarii, studii:

- Benga, Conf. dr. Daniel, *Cred, Mărturisesc și Aștept Viața Veșnică. O istorie teologică a Simbolului Niceo-Constantinopolitan*, Ed. Basilica, București, 2013.
- Bria Ion, *Tratat de teologie dogmatică și ecumenică*, Ed. România Creștină, București, 1999.
- Buda, Daniel, „Formula de concordie din anul 433”, în *Revista Teologică*, nr. 4, 2003, pp. 62-75.
- Buda, Daniel, *Hristologia antiohiană de la Sfântul Eustațiu al Antiohiei până la Nestorie*, Sibiu, 2004.
- Chifăr, Nicolae, *Istoria creștinismului*, Vol. II, Editura Trinitas, Iași, 2000.
- Coman, Pr. Prof. Ioan G., „Și Cuvântul Trup S-a Făcut”. *Hristologie și mariologie patristică*, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1993.
- Constantin Voicu, „Problema *ὁμοούσιος* la Sfântul Atanasie cel Mare”, în *Mitropolia Olteniei*, XVI, (1963), nr. 1-2, pp. 3-20.
- Dumitrașcu, Dr. Nicu, (1999), *Hristologia Sfântului Atanasie cel Mare în contextul în contextul controverselor ariene și post-ariene*, Cluj-Napoca: Ed. Napoca Star.
- Feraru, Remus Mihai, „Atitudinea Sfinților Părinți ai Bisericii față de educația clasică (secolele I-IV d. Hr.)”, în Iosif Cheie-Pantea, Alexandru Ruja, Mirela Borchin (ed.), *In Magistri honorem G. I. Tohăneanu*, Ed. Universității de Vest, Timișoara, 2005, pp. 303-318.
- Feraru, Remus Mihai, „Cezul Niceo-Constantinopolitan: origine, dezvoltare și semnificație”, în Alin Tat, Gilda Vâlcă, Ciprian Vâlcă (ed.), *Sensul lucrurilor*, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2012, pp. 31-63.
- Feraru, Remus Mihai, „Ființă și Substanță, Ipostas și Persoană: considerații cu privire la elaborarea și cristalizarea terminologiei trinitare în secolele II-IV” în *Revista Teologică*, XXV (97), 2015, nr. 3, pp. 5-18.
- Feraru, Remus Mihai, „Sfântul Ioan Gură de Aur și cultura clasică”, în Daniel Lemeni (ed.) „*Tuturor toate m-am făcut*”: *Sfântul Ioan Gură de Aur și puterea pastorală a teologiei*, Ed. Astra Museum, Sibiu / Ed. Partoș, Timișoara, 2015, pp. 169-186.
- Feraru, Remus Mihai, „Sfântul Ioan Gură de Aur și cultura clasică”, în Daniel Lemeni (ed.) „*Tuturor toate m-am făcut*”: *Sfântul Ioan Gură de Aur și puterea pastorală a teologiei*, Ed. Astra Museum, Sibiu / Ed. Partoș, Timișoara, 2015, pp. 169-186.
- Ferent Pr. lect. dr. Iosif, „Pneumatologia Sfântului Vasile cel Mare după scrierea „Contra lui Eunomie””, în *Revista Teologică*, Sibiu, nr. 4, 1998, pp. 55-72.
- Henne Philippe, *Introduction à Hilaire de Poitiers suivie d'une anthologie*, Les Éditions du Cerf, Paris, 2006.
- Ioja, Pr. Prof. dr. Cristinel, *Cosmologie și soteriologie în gândirea Părinților Răsăriteni*, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, 2008.
- Ioniță, Pr. Prof. Dr. Viorel, *Istoria Bisericească Universală I*, Ed. Basilica, București, 2019.
- Kelly, J. N. D., *Initiation à la doctrine des Pères de l'Église*, traduit de l'anglais par C. Tunmer, O. P., Les Éditions du Cerf, Paris, 1968.
- Larchet, Jean-Claude, *Persoană și natură. Sfânta Treime-Hristos-Omul*, Editura Basilica a Patriarhiei Române, București, 2013.
- Marrou, Henri I., *Istoria educației în antichitate*, vol. II, traducere de Stella Petecel, Ed. Meridiane, București, 1997.
- Marțian, Nicoleta Simona, (2007) *Învățământ laic și învățământ creștin în Imperiul Roman în secolele I-III*, Târgu Lăpuș: Ed. Galaxia Gutenberg.
- Moreschini, Claudio, Norelli, Enrico, *Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine*, II/1: De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu, Ed. Polirom, Iași, 2004.
- Morrisson, Cécile (coord.), *Le Monde Byzantin*, vol. I: *L'Empire romain d'Orient (330-641)*, Presses Universitaires de France, Paris, 2004.

- Nacu, Pr. Dr. Pompiliu, *Ereziile primelor opt veacuri creștine și dănuirea lor la începutul mileniului trei*, Ed. Partener, Galați, 2010.
- Pelikan, Jaroslav, *Tradiția creștină. O istorie a dezvoltării doctrinei*, 5 vol., Iași, Polirom, 2004-2008.
- Popescu, Pr. prof. dr., Ion, „Învățătura Sfinților Trei Ierarhi despre Sfânta Treime” în *Mitropolia Olteniei*, Anul LXVI (781-784), Nr. 1-4, ianuarie-aprilie 2014.
- Pr. Prof. Ioan Rămureanu, „Sinodul al II-lea Ecumenic de la Constantinopol (381). Învățătura despre Sfântul Duh și Biserica. Simbolul Constantinopolitan”, în *Studii Teologice*, nr. 5-6, 1969, pp. 327-386.
- Rămureanu, Pr. Prof. Dr. Ioan, Sesan, Pr. Prof. dr. Milan, Bodogae, Pr. Prof. Dr. Teodor, *Istoria Bisericească Universală*, vol. I, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987.
- Rămureanu, Pr. Prof. Ioan, „Sinodul I Ecumenic de la Niceea de la 325. Condamnarea ereziei lui Arie. Simbolul niceean”, în *Studii Teologice*, nr. 1-2, 1977, pp. 15-61.
- Rămureanu, Prof. Dr. Ioan, „Lupta Ortodoxiei contra arianismului, de la Sinodul I Ecumenic până la moartea lui Arie”, în *Studii Teologice*, XIII (1961), nr. 1-2, pp. 13-31.
- Sesboüé, Bernard, Wolinski, Joseph, *Histoire des dogmes. Le Dieu du salut*, vol. I, Desclée, Paris, 1994.
- Sevcicu Timotei, (1973) *Doctrina hristologică a Sfântului Chiril al Alexandriei*, Timișoara.
- Stăniloae, Pr. prof. dr., Dumitru, *Sfânta Treime sau la început a fost iubirea*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2005.
- Șelaru, Sorin (coord.), *Hotărârile dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice*, Ed. Basilica, București, 2018.
- Telea, Marius, *Antropologia Sfinților Părinți Capadocieni*, Ed. Emia, Deva, 2015.
- Tixeront, Joseph, *Histoire des dogmes dans L'Antiquité Chrétienne*, vol. I, Paris, 1924.
- Toma, Lucian Ștefan, *Învățătura despre mântuire la Sf. Atanasie cel Mare și Anselm de Canterbury*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2011.
- Vlăsceanu Mihaela, *Istoria și teoria artei*, vol. I, Ed. Universității de Vest, Timișoara, 2017.
- Voicu, Constantin (Arhid. Prof. Dr.), *Patrologie*, vol. II, Editura Basilica a Patriarhiei Române, București, 2009.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

În vederea schițării conținuturilor, alegerii metodelor de predare/învățare titularii disciplinei au organizat o întâlnire cu: reprezentanții ai Mitropoliei Banatului și ai Inspectoratului Școlar Județean Timiș, recum și cu alte cadre didactice din domeniu, titulare în alte instituții de învățământ superior. Întâlnirea a vizat identificarea nevoilor și așteptărilor angajatorilor din domeniu și coordonarea cu alte programe similare din cadrul altor instituții de învățământ superior. Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării specialiștilor pe disciplină din facultățile de profil, pe baza programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egală măsură, au fost luate în calcul așteptările principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, structurile de asistență socială, structurile din domeniul educațional. Evaluarea finală va avea loc la finalul semestrului, în cadrul unei sesiuni pe platforma [meet.google/classroom](https://meet.google.com/...).

10. Evaluare*

Tip de activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs	Să prezinte sistematic și coerent raportul dintre teologie și cultură în epoca sinoadelor ecumenice.	Examen scris	70%
10.5. Seminar/laborator	Să explice dogmele din perspectiva Sfintei Scripturi și a învățăturilor de	Predarea unui portofoliu care va conține un referat	20%

	crediță formulate de către Sfinții Părinți ai Bisericii.		
	Abordarea activ-participativă a orelor de seminar	Monitorizare directă: Prezența și activitatea fiecărui student va fi monitorizată de titularul de curs/seminar. Pentru prezența minimă prevăzută de regulament și activitate adecvată se vor acorda 1 punct.	10%

10.6. Standard minim de performanță:

- cunoașterea temelor studiate;
- prezentarea corectă a noțiunilor fundamentale;
- întocmirea elaborată a referatelor;
- concizie în exprimare.
- Nu există condiții speciale pentru prezentarea la sesiunea de restanță sau la mărirea de notă.

Data completării

10.01.2021

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Feraru R.

Feraru R.

Semnătura directorului de departament

[Signature]